

FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK NA RIGORÓZNÍ PRÁCI

Mgr. Mileny Řehákové, LL.M.

na téma

„Alternativní tresty k trestu odnětí svobody v české právní úpravě“

Předložená rigorózní práce o 145 stranách vlastního textu se zabývá velice zajímavou a jistě aktuální problematikou tzv. alternativního trestání.

Za cíl práce si autorka vytknula podání přehledného výkladu současné právní úpravy alternativních trestů a identifikaci aplikačních problémů, včetně návrhů na jejich možná řešení.

Pro zpracování tématu použila zejména metodu kompilativní, analytickou a syntetickou.

Autorka vycházela z širokého spektra odborné literatury a dalších zdrojů, včetně zdrojů zahraničních, což lze doložit jednak závěrečným seznamem použitých pramenů, jednak bohatým poznámkovým aparátem. V této souvislosti je možno též konstatovat, že autorka je schopna kvalitně pracovat s různými informačními zdroji a zároveň na ně v práci řádně odkazuje.

Po formální stránce, pokud jde o celkovou úpravu textu a jeho členění, již zmíněný poznámkový aparát a závěrečný seznam použitých pramenů, jazykovou úroveň aj. je práce na dobré úrovni a nemám k ní zásadnější připomínky (nicméně např. na str. 141 v posledním odstavci si autorka mohla odpustit zbytečnou pravopisnou chybu).

Z hlediska obsahu a systematiky je práce členěna do deseti hlavních částí, a to včetně úvodu a závěru. V kapitole první se autorka věnuje obecnějším výkladům o trestu a trestání, v druhé a třetí kapitole pak alternativním opatřením z pohledu restorativní justice a systému alternativních opatření v českém trestním právu. Čtvrtá kapitola se zabývá historickým vývojem alternativních trestů a pátá kapitola mezinárodním vlivům na tento vývoj. Kapitola šestá podává podrobný rozbor jednotlivých alternativních trestů (domácí vězení, obecně prospěšné práce, peněžitý trest, podmíněné odsouzení,

podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody s dohledem, peněžitě opatření v systému trestních sankcí ukládaných mladistvým pachatelům) a jejich hodnocení z pohledu empirických výzkumů. Sedmá kapitola je zaměřena na komparaci se slovenskou právní úpravou alternativních trestů a v osmé kapitole se autorka věnuje některým aplikačním problémům a také nastiňuje vlastní úvahy de lege ferenda. K těmto úvahám patří např. stanovení zákonného rámce trestu domácího vězení (zde by asi bylo vhodné tuto myšlenku rozvést poněkud podrobněji). Dále zmiňuje problematiku peněžitého trestu, kde by opět mělo být konkretizováno, jaké plánované změny v jeho úpravě považuje autorka za správné a vedoucí případně i ke zvýšení využití tohoto druhu trestu v praxi. Zajímavý a zároveň vcelku inspirativní je návrh na dekriminizaci zanedbání povinné výživy, i když se tato otázka nejspíš přímo nedotýká právě alternativních trestů a jejich ukládání. Jako další návrh uvádí zrušení dolní hranice (zřejmě trestu odnětí svobody) u trestného činu krádeže dle § 205 odst. 2 TrZ, což by ale zasluhovalo nějakou argumentaci právě ve vztahu k alternativním trestům.

Celkově hodnotím předloženou rigorózní práci jako solidní dílo, které splňuje potřebné požadavky na tento typ kvalifikačních prací. Autorka je schopna jak kvalitního popisu, tak detailnějšího rozboru platné právní úpravy, jejího vlastního hodnocení, a to za využití zdrojů různého druhu. Určité připomínky mám k občas nedostatečné argumentaci, a to zejména v souvislosti s výše zmíněnými úvahami de lege ferenda. Autorka prokázala nicméně velice slušnou schopnost komparace s jinými právními úpravami a rovněž tak schopnost vyvozovat v tomto směru vlastní závěry. S ohledem na uvedené doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě.

V Plzni dne 18. dubna 2019

JUDr. Simona Stočesová, Ph.D., LL.M.

Západočeská univerzita v Plzni
Právnická fakulta – katedra trestního práva

Posudek na rigorózní práci Mgr. Mileny Řehákové, LL.M.

Alternativní tresty k trestu odnětí svobody v české právní úpravě

1) Zaměření RP a její základní koncepce

Autorka zvolila individuální téma, které vzhledem k zásadnímu problému akutní přeplněnosti věznic v ČR, který se ani po 30 letech demokratického vývoje trestní politiky nedaří uspokojivě řešit, je velmi aktuální a je přínosem pro odbornou diskusi, v jejímž rámci je třeba hledat vhodná řešení. Její rigorózní práce je věnována rozboru současné právní úpravy alternativních trestů a komparaci s právní úpravou dané problematiky na Slovensku. V tomto ohledu práce odpovídá vymezenému cíli a nedochází v ní k tzv. „vybočení z tématu“.

2) Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Základními metodami použitými při zpracování práce jsou metody analytická, kompilativní, syntetická a komparativní. Autorka se převážně zaměřila na rozbor příslušných trestněprávních ustanovení, která jsou v závislosti na literárních pramenech a vybrané judikatuře velmi zdařile vyložena a komentována. Vlastní výzkum autorka v práci sice neprovádí, ale dostupná statistická data a hodnocení z empirických výzkumů v práci využívá k upřesnění svého výkladu. V 7. kapitole se autorka věnuje nástinu alternativních trestů na Slovensku a pomocí komparativní metody pak provádí stručné srovnání s naší právní úpravou. Práce je velmi pečlivě zpracována, má logickou strukturu, jazyk diplomové práce je kultivovaný a bez závad je i formální stránka práce. Kontrolou plagiátorství nebyla zjištěna žádná významná shoda.

3) Zvolená systematika práce

Rigorózní práce má rozsah 145 stran, obsahuje bohatý seznam použité judikatury a literatury včetně zahraniční a cizojazyčné resumé. Autorka problematiku přehledně dělí do osmi základních kapitol.

Po úvodu seznamuje autorka čtenáře se základními pojmy zvolené problematiky včetně nástinu uplatnění základních zásad při ukládání trestů obecně. Kapitoly druhá a třetí jsou věnovány obecnému vymezení alternativních opatření k nepodmíněnému trestu odnětí svobody se zaměřením na jejich uplatnění v rámci restorativní justice. Tento pojem autorka blíže představuje a poukazuje na jeho výhody i praktické limity. Autorka neopomněla do své práce v kapitole čtvrté zařadit stručný historický exkurs.

Pozitivně hodnotím pátou kapitolu, kde se autorka zdařile zabývá uplatněním významných mezinárodních organizací a smluv v této oblasti, na jejichž základě se vyvíjela současná právní úprava.

Těžiště práce je obsaženo v kapitole šesté, kde autorka provádí detailní rozbor jednotlivých alternativních sankcí. Ku prospěchu práce by zajisté bylo zúžit tematiku na některá vybraná ustanovení, která by autorka rozebrala podstatně podrobněji a hlouběji. Autorčin výklad předmětných ustanovení vychází z dostatečně bohatého poznámkového aparátu, postrádám však podrobnější práci autorky s judikaturou obecných soudů. Naopak velmi pozitivně hodnotím kapitolu 6.7, kde autorka seznamuje čtenáře s výsledky výzkumného projektu IKSP, který se zabýval praktickými problémy v rámci využívání alternativních trestů v ČR.

Přínosem je nepochybně kapitola sedmá, věnovaná komparaci s právní úpravou na Slovensku, kde autorka využívá i originální prameny. Tato kapitola byla také inspirací autorky pro úvahy de lege ferenda.

Velmi zdařile je zpracována i poslední kapitola věnovaná současným aplikačním problémům uplatňování alternativních sankcí v praxi.

Autorčin výklad zkoumané problematiky je srozumitelný a přesvědčivý, autorka příkladně využívá odborné literatury (včetně zahraniční) k tomuto tématu. Přestože práce není originálním dílem, prokazuje schopnost autorky (až na výjimky níže) velmi dobře pracovat s odbornou literaturou a judikaturou, která je k danému tématu k dispozici. Úvahy de lege ferenda pak dokazují schopnost autorky generalizovat získané poznatky a vyvodit z nich odpovídající závěry a doporučení.

4) Nedostatky a problémy práce

Práce nevykazuje vážnější nedostatky, snad jen využití judikatury obecných soudů a soudu Ústavního mělo být širší, z čehož by pak autorka mohla profitovat v rámci ještě podrobnějších a propracovanějších návrhů de lege ferenda.

5) Celkové zhodnocení práce

Předložená práce svým rozsahem, koncepcí a způsobem zpracování splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Autorka prokázala velmi dobrou schopnost pracovat s odbornými prameny a vybranou judikaturou, její analytické a argumentační schopnosti jsou na velmi dobré odborné úrovni a celková formální stránka práce ukazuje na velmi pečlivý přístup autorky ke zpracování její rigorózní práce. Vzhledem k shora uvedenému ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Plzni dne 9 4. 2019

JUDr. Petr Kybic, Ph.D.

